

gressus in domum. facta quoque est facies eius velut nix et post ad speciem suam reuersa est. quod cum fieret stupefactus percussus obriguit. nec potuit scribere que ab illo dicebantur donec visio transiit. Quod cum casto dyacono sub cuius cura debebat retulisset. ille gratia dei repletus. aduentum spiritus sancti me vidisse in illo edocuit. Quidam stilio comitis seruum falsas epistolas faciebat tribuere. ita ut tenerentur homines qui ad ministrandum pergebant. quod ut stilio cognouit. homines qui decepti erant. interuentu sacerdotis dimisit. de ipso vero seruo sacerdoti questus est. Quem vir sanctus ad se perductum cum interrogasset. et actorem tanti flagitii deprehendisset ait. Operis illi tradi sathane in interitum carnis. ne talia aliquis in posterum audeat admittere. Quae eodem momento cum adhuc sermo esset in ore sacerdotis. spiritus imundus arreptum cepit discerpe. **S**igiberus. Temporibus quoque graciani in gallia sanctus romanus blaiensis obiit. Ambrosius libros de spiritu sancto ad ipsum gracianum scripsit. Corpore pauli constantinopolis episcopi sub constantio in exilio ab hereticis pro christo suffocatis constantinopolim relatum est cum gloria a theodosio imperatore.

Continentia & capitula. xvij. libri.

Octauusdecimus liber continet historiā annorum xi. tantum quibus ipse senior theodosius. & iter hec flores quosdam sanctorum ambrosij & iohannis crisostomi. sed & flores eradicatis ex libro de gestis patrum qui dicitur padisus. flores quoque metricos poetarum claudiani & prudencij. Habz autē capla. cvii.

De initio impii theodosij senioris. .i.
De impie iustine exilio. & valentiniani nece. .ii.
 Qualiter theodosius eugenium tyrannum vicit. & de antipapa vsino & papa syricio. .iii.
 De vita sancti iohannis anachorite. .iiii.
 De quibusdam eius documentis. .v.
 De exemplis eius contra detractores & contra presumptuosos. .vi.
 Exemplum qualiter dyabolus temptat peccatorem de despatione. & post victoriam de presumptione. .vii.
 Item exemplum eiusdem contra presumptuosos. .viii.
 De sanctis abbatibus sara & sinclitice & dictis earum. .ix.
 De bona indole sancti martini. .x.
 De psecutionibus quas relicta militia sustinuit. & de duobus mortuis quos suscitauit. .xi.
 De vita eius episcopali & monastica. .xii.
 De miraculis eius. .xiii.
 Item de eiusdem. .xiv.
 Adhuc de eiusdem. .xv.
 De eiusdem constantia & equitate. .xvi.
 Quae demouit indias & presens & absens prospiciebat. .xvii.
 Qualiter dyabolus sibi purpuratum apparenter repulit. .xviii.
 Qualiter in incendio temptatorem passus est. .xix.
 De vita sancti maurilii. andeganiensis. .xx.
 De quibusdam eius miraculis. .xxi.
 Item de eodem. .xxii.

Theodosij imprius

stanting

Venerabilis
 De promotione eiusdem ad episcopatum. .xxiii.
 De spontaneo eius exilio pro puero mortuo sine baptismo. .xxiiii.
 Qualiter vsqueque questus est & inuentus. .xxv.
 Qualiter ad urbem suam rediit. & profatum puerum suscitauit. .xxvi.
 De ceteris eius miraculis. .xxvii.
 De inuentione corporum geruasii & prothasii martirum. .xxviii.
 De vita & agone sancte agnetis. .xxix.
 De morte filii profecti. & eius suscitacione et martirio virginis. .xxx.
 De his que circa sepulchrum illius gesta et visa sunt. .xxxi.
 De ceteris scriptis sancti ambrosii. .xxxii.
 Flores eiusdem de moribus episcopi. .xxxiii.
 De modestia et verecundia. .xxxiiii.
 De iusticia et beneficentia. .xxxv.
 De fortitudine et prudentia. .xxxvi.
 De bonitate et liberalitate. .xxxvii.
 De otio fructuoso et de pietate. .xxxviii.
 De fidelitate et amicitia. .xxxix.
Ambrosij
 De iniuriis illatis ambrosio et de gestis eiusdem. .xl.
 Adhuc de gestis eiusdem. .xli.
Iohannis Crisostomi
 De vita sancti iohannis crisostomi. et libris eius. .xlii.
 Sententie eiusdem de hoc quod verus hominis bonum nullus auferre potest. diuitie vero bone sunt. .xliiii.
 Inuectio contra illos qui euangelium documeta non seruant. .xliiii.
 De vera cordis operatione quomodo haberi possit. .xlv.
Augustinus
 De origine sancti augustini et erroribus adulescentie eius. .xlvi.
 De studiis et eius doctrina seculari. .xlvii.
 De compunctione et lacrimis eius. .xlviii.
 De studio eius in sacris libris et eius baptismo. .xlix.
 De libris quos ante baptismum suum scripsit. .l.
 De promotione eius in ecclesia yponensi. .li.
 Qualiter vixit in episcopali dignitate. .lii.
 De facinore theodosii thessalonicenses commissio pro quo excommunicatus est ab ambrosio. .liiii.
 De compunctione eius et humili postulatione ab solutione eius. et de correctione coeacti et absolute theodosii. .lv.
 Quae placella imperatrix intendebat pauperibus sustentandis. ipse vero theodosius ydolis euerendis. .lvi.
 De subuersione templi iouis apud apamiam. .lvii.
 De subuersione serapis in alexandria. .lviii.
 De flagitiis tyranni sacerdotis in templo dolo commisis. .lviiii.
 De simulacro symie. et inundatione nili contra paganorum opinionem. .lix.
 De dispersione ossium beati iohannis baptiste et reuelatione capitis eius. .lx.
 De translatione eiusdem ab alexandria in aquitania. .lxi.
 De prudentia poeta et quibusdam actibus hieronimi. .lxii.
 De gestis et dictis sancti arsenii abbatis. .lxiii.
 De puero nato gemello et libro eradicatis de padisio. .lxiiii.
 Narratio eiusdem de sancto isidoro alexandrino presbitero. .lxv.
 De sancto dorotheo thebano. .lxvi.
 De dido alexandrino et eius narrationibus. .lxvii.
 De sanctis viris amone et pambos. .lxviii.
 De sancto ammonio et bentamin. .lxix.
 De machario egiptio. .lxx.
 De alio machario alexandrino. .lxxi.

Item de eodem.	lxxii.
Adhuc de eodem.	lxxij.
De sancto moyse ethiope.	lxxij.
De sancto eulogio monacho alexandrino & eius elefantio.	lxxv.
De sine vtriusqz.	lxxvi.
De conuersione pauli simplicis.	lxxvii.
De demoniaco p eius sanctam simplicitatem curato.	lxxviii.
De sancto paschomio scitotico.	lxxix.
De quodam sancto stephano & valente presumpuoso.	lxxx.
De sanctis helia & dorotheo.	lxxxi.
De sancto pachomio thabanesi & eius regula per angeluz dictata.	lxxxii.
De virgine humili & abiecta. quam sanctus piceus viscauit.	lxxxij.
De sancto iohanne incluso & eius spu propheticico.	lxxxij.
De sancto serapione.	lxxxv.
De sancto euagrio.	lxxxvi.
De sanctis effre adolio & innocencio.	lxxxvii.
De sancto philorinio pbro.	lxxxviij.
De sanctis mlieribz eustochio & melania.	lxxxix.
De sanctis elpidio sisinnio gaddano & helia.	xc.
De sancta siluia virgine & sancto dyocle. & caprone.	xcii.
De sancta virgine amata & quadam alia & melania iunior.	xcii.
De virgine apud quam sanctus athanasius vi. anis latuit.	xcij.
De virgine chozimbria p iuuenem a lupinari liberata.	xciii.
De quodam piissimo monacho. & de virgine lapsa pfecte reconciliata.	xcv.
De illa que corruptonis sue crimē in quendam lectore transtulit.	xcvi.
De sancto nathanehele seniore.	xcvii.
De sanctitate cuiusdam fratris cum heraclide conuersantis.	xcviij.
De rufino pbro & scriptis eius.	xcix.
De mutis eplis hieronimi & augustini.	c.
De claudiano poeta & flosculis eius.	ci.
De flosculis prudentij.	cii.
De iobe damasceno pbitero.	ciii.
De falso crimē in eo punito.	ciiii.
De miraculo per beatam virginem in eo demonstrato.	cv.
De nece valentiani & eugenii tyranni.	cvi.
De religiofitate theodosii & sine eiusde.	cviij.

I. De initio imperii theodosii senioris.

Ex cronica sigiberti.

Mortuo igitur gratiano theodosius solus imperavit annis xi. Cepit autem anno domini ccc. lxxvii. Hugo floriacensis quinto libro hic non inemor beneficiorum gratiani. in vniuersa dictam eius totius orientis viribus insurrexit. in constantinopolitana urbe progrediens. reliquit ibidem archadium filium suum imperatorem. demum vero cum thessalonicam puenisset. inuenit valentianum duces in maxima tristitia constitutos. quia maximum tyrannum necessitatis cau-

sa iam suscepant. Et dum ad ytaliam pperaret. valentianus ei occurrit. quem paterna pietate suscipiens sese aduersus tyrannum sola fide maior nam longe vniuerso belli appatu minor pcepit. Aquileie maximam victorie spectatoz pfectuit. & eius comes andragatus summa belli administrabat. Qui cum largitissimis militum copiis. & pcellenti concilio omnibus alpium ac fluminum aditus occupauisset. iudicio dei dum nauali expeditione incautum hostem puenire & obzere parat. sponte eadem castra deseruit. & ita theodosius nemine sentiente a repugnante. vacuis hostibus transmeauit alpes. atqz aquileie improuisus adueniens. hostem illum maximum magnam truce ac formidabilem. & ab immanissimis etiam germanorum gentibus tributa ac stipendia magno terrore nois exigentem. sine dolo & sine cotrouersia clausit cepit & occidit. Tunc valentianus recepta ytaliam pctitus est impio. Andragatus vero comes maximi nece comperta. precipite sese e nauis in undas dedit. & suffocatus est. Sicqz theodosius incruentam victoriam deo dante suscepit. **II.**

De impie iustine exilio. & valentiani nece. Helynandus.

Valentianus quidem a matre sua corruptus. cum ambrosium perabi & in exilium mitti iussisset. tanta fuit pseuerantia fidelium populorum. ut animas psum amittere quod episcopus mallent. Iustina volebat ut ariminenis oculi dretur suscipere. & hoc esse exequendum mandauit ipsa cum filio beniuolo timore memorie scilicet pudente. qui obedire noluit. & cum ei ppter hoc maior honor pmitteret. hunc ipsum inquit quem habeo tollite. tantum michi conscientia fidei maneat illesa. & hec dicens ante pedes impie pipientium cingulum iecit. Ambrosius vero aduersus regine furorem non se manu defendebat & telo. sed ieiuniis otinuatissimz vigiliis sub altare positus. deum sibi & ecclesie defensore p obsecrationes pabat. Cuius hec iustina in longum diuersis machinis & oppugnationibus moliret. sed frustra maximam que se exuere tyranni infamiam & legitimum principem gesturum ostendit. datis literis impiam pte statim inceptum fidei dei impugnari. & statuta catholice ecclesie subruunt. Et iterum hec appropinquante ytaliam cepit. Hic maximam ut ait rufinum p andragatum ducentem lugdunensium. gratianum imperatorem magis proditorum quam bello pmerat. Igitur maximo ad ytaliam pperante. iustina hoste simul impietatis conscientia surgente in fugam versa cum filio exilia que dei sacerdotibus pabat sortita est. Hugo ubi sup. Post hec valentianus regno restituit. extincto maximo eiusqz filio victore quem imperatorem gallis maximus reliquerat. ipse in galliam transiit. ubi cum tranquillam rempublicam in pace ageret. apud viennam dolo arbogasti comitis sui ut ferunt stragulat. atqz ut voluntaria sibi osticuisse mortem putaret. laqueo suspensus est. Mortuo igitur valentiano augusto arbogastes eugenium tyrannum mox imperatorem creare ausus est. **III. Qualiter theodosius eugenium tyrannum vidit. & antipapa vrsino. & papa iyricio.**

Taqz impante theodosio & interfecto valentiano. eugenius & arbogastes instructas acies campis expedierat. & alpiu alta latera. inuicabilesqz trauit. pmissis callide insidiis occupauerat. & si numero vel viribus impes. sola tamen belli positione victores. At vero theodosius in summis alpiibus constitutus. exprobrauit ac sonitibus qd destituit suis. nesciens quod alienis claus-